

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
I ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»
20-21 лютого 2020 року

М. ЗАПОРІЖЖЯ

УДК 614.253(063)

З-41

Редколегія:

Боярська Л. М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;
Утюж І. Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;
Котлова Юлія Валентинівна,
кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;
Сепетий Д. П. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;
Касаткіна К. А. – викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (20-21 лютого 2020 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. – 168 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

ЗМІСТ

1. ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ – ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПРОЕКТ ХХІ СТ.: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

<i>Утюж І.Г., Спичя Н.В.</i> Медицина та філософія: методологічний синтез реалізації нової парадигми «4Р»	7
<i>Боярська Л.М.</i> Лікарські помилки	9
<i>Клименко В. А., Дробова Н. М.</i> Значення етики наукових досліджень в медичній галузі	12
<i>Венцель Н. В.</i> Зростання нерівності у сфері доступу до медичних послуг у контексті четвертої промислової революції	13
<i>Герасімчук Т. С.</i> Взаємодія лікар-пацієнт	15
<i>Дмитрякова Г. М.</i> Діалектика розуміння функціональних розладів шлунково-кишкового тракту у дітей	16
<i>Кірченко Р. Ю., Потапенко С. В.</i> Етика та права. Навіщо нам ці інструменти?	23
<i>Коваленко О. В.</i> Соціальні виклики у сфері медичного обслуговування внутрішньо переміщених осіб в Україні	25
<i>Ковтун Н. М., Ковтун Ю. В.</i> Трансформація медичних послуг в умовах четвертої індустріальної революції: соціально-філософський аналіз	27
<i>Кривенко В.І., Непрядкіна І.В., Федорова О.П., Пахомова С.П., Титова І.С.</i> Реалізація принципу дистрибутивної справедливості в умовах університетської клініки ЗДМУ.....	30
<i>Макарова А. О.</i> Архетиповий підхід до медичної діяльності	33
<i>Марушко Т.В., Онуфреїв О.Є.</i> Увєїт при ювенільному ідіоматичному артриті. Аналіз захворювання в Україні	35
<i>Павленко Н. В.</i> Проблема взаємодії філософії і медицини	37
<i>Боярська Л. М.</i> Жорстоке поводження з дітьми – нагальна проблема суспільства	38
<i>Самойленко О. В., Йованович А. Д.</i> Медицина та філософія: єдність та розбіжності	42
<i>Сепетий Д. П.</i> Біоетика як сучасний етап розвитку медичної етики ...	44
<i>Сумченко С. В.</i> Філософські проблеми, породжені практичним використанням сучасних біотехнологій	47

ЕТИКА ТА ПРАВА. НАВІЩО НАМ ЦІ ІНСТРУМЕНТИ?

*Кірченко Р. Ю., асоційований член ГО «Україна без тортур», монітор «Національного превентивного механізму»,
співзасновник «Братерства Першої Статті»;
Потапенко Сергій Валерійович,
асистент, кафедра дитячих хвороб,
Запорізький державний медичний університет*

Мета: на простій, навіть буденній аналогії, показати актуальність практичного застосування етичних рамок пацієнта, лікаря, людини у професійній діяльності та повсякденному житті.

Актуальність теми: «До того часу, поки лікар є обізнаним та вмілим клініцистом, етика не має значення».

«Етика вивчається в родині, а не в лікарській школі».

«Лікарська етика вивчається на підставі спостережень дій старших лікарів, а не з книг та лекцій».

«Етика є важливою, але наш навчальний план уже переповнений, і немає місця для викладання етики».

Такі вислови ми можемо зустріти і сьогодні. Хоча ще у 1789 французька декларація прав людини та громадянина стверджує: «Невігластво, забуття прав людини або нехтування ними є єдиною причиною суспільних катаклізмів».

І таких прикладів, подібних стверджень, безліч. Після значних соціальних потрясінь, після великих бід, людство знов тим чи іншим шляхом повертається до розуміння високої цінності людського життя, необхідності попередження трагічних подій і важливості взаєморозуміння. «Ніколи знов». Але з плином часу ситуація стабілізується, суспільні «рани загоюються», трагедії забуваються, а разом з ними забуваються і вчорашні урочисті зобов'язання.

Так було і буде...

Основна частина: зрозумілим прикладом можуть слугувати нам правила дорожнього руху, уніфікований інструмент, що дозволяє кожному учаснику прогнозувати дії інших учасників, дозволяє запобігати конфліктним і аварійним ситуаціям, зберігаючи здоров'я та життя людей. Так і загальнолюдські, професійні, лікарські етичні норми покликані запобігати різного роду аварійним та трагічним ситуаціям. Так, не завжди у площині фізичній, але з не меншим болем. Ці норми покликані зберігати здоров'я і життя людей.

Важливими віхами розвитку етичної думки є «Біль про права», французька «Декларація про права людини та громадянина», «Загальна декларація прав людини», та, наприклад, «Декларація про лікарську незалежність і професійну свободу» 1986 року, «Женевська декларація світового лікарського товариства». Зокрема, «Декларація про підтримку лікарів, які відмовилися брати участь або миритися з використанням тортур та інших форм жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність поводження» 1997 року зобов'язує Світове Лікарське Товариство (WMA) «підтримувати і захищати, а також закликати свої національні лікарські товариства до підтримки і захисту лікарів, які чинять опір участі у таких нелюдських процедурах, або які вкладають працю у лікування та реабілітацію жертв, а також забезпечити право дотримуватись найвищих етичних принципів, включаючи медичну конфіденційність...».

Чи можливо абсолютно викоринити невігластво, забуття та нехтування етичними нормами? Нажаль нам не відомо про такі приклади. Поодинокі нехтування цими принципами завжди і всюди мають місце, але самі по собі не ведуть до критичних наслідків. Але тільки-но вони починають набувати системності, те, що вчора засуджувалось, набуває ознак «нормальності» і починається невідворотне руйнування сталого порядку.

В цьому задача кожного із нас, визначитися на якому я боці, хто я є – отримувач негайної вигоди у збиток суспільному благу, чи хранитель здоров'я та життя людей.

Література:

1. «Підручник з лікарської етики». Переклад з 2-го англійського видання 2009 року World Medical Association за редакцією Любомира Пирога.
2. «Французская Республика: конституция и законодательные акты». Сборник. – М., 1989.
3. «Всеобщая декларация прав человека», ГА ООН від 10.12.1948 року.